

Školní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Školní program EVVO je nedílnou součástí a přílohou Školního vzdělávacího programu. Schola Viva 1/2007 č. j. 5 457/2007-21 – ŠKOLA PRO ŽIVOT. Dlouhodobé záměry, cíle a výsledky EVVO se postupně integrují a promítají ve všech oficiálních dokumentech školy. Hlavním cílem při tvorbě školního programu EVVO je zvyšovat ekologické povědomí žáků, pracovníků školy, rodičů a veřejnosti.

1. Charakteristika EVVO

Environmentální výchova je chápána jako výchova k řešení problémů týkajících se životního prostředí. Poskytuje ucelený pohled na přírodu, učí ji pozorovat a citlivě vnímat. Zároveň vede k zodpovědnosti za chování a přístup ke svému okolí. Je významným předpokladem udržitelného rozvoje, který je ve světě pokládán za jedinou možnou pozitivní alternativu rozvoje lidské civilizace. Přináší základní poznatky o souvislostech a důsledcích lidské činnosti na planetě Zemi. Podněcuje aktivity a tvořivost zaměřené k žádoucímu jednání, ovlivňuje vztah k přírodě, odpovědnost za jednání vůči prostředí, působí na utváření životních hodnot a životního stylu ve smyslu udržitelného rozvoje.

2. Cíle EVVO:

- porozumět souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- chovat se odpovědně ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- uvědomit si podmínky života a možnosti jejich ohrožování
- mít základní znalosti, dovednosti a návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- vést žáky k aktivní účasti na ochraně a utváření životního prostředí tak, aby se v budoucnu stala nedílnou součástí jejich života profesního i soukromého
- uvědomit si, že každý člověk může pozitivně ovlivnit stav životního prostředí, že každý z nás má odpovědnost vůči budoucím generacím
- pochopit a přijmout zásady trvale udržitelného rozvoje
- vést žáky k citlivému přístupu k přírodě, přírodnímu a kulturnímu dědictví
- vnímat život jako nejvyšší hodnotu

3. Plněním cílů EVVO podporujeme u žáků rozvoj těchto kompetencí:

a) kompetence k učení

- propojení učiva s reálným životem
- podněcování vlastní kreativity žáků v oblasti ochrany životního prostředí
- vedení k sebekontrolě a zařazování hodnocení pomocí zpětné vazby
- učit žáky kritickému přístupu k výsledkům vlastní práce

b) kompetence k řešení problémů

- zapojování žáků do aktivit, které vedou k řešení ekologických problémů
- povzbuzovat žáky ke kladení kritických otázek a zvažování odlišných stanovisek k probírané látce
- předkládat žákům problémy spojené s každodenním životem týkající se environmentální problematiky
- umožnit žákům používat odbornou literaturu a vyhledávat informace pomocí moderních informačních technologií

c) kompetence komunikativní

- předkládat žákům takové typy textů a záznamů, které vedou k přemýšlení, tvořivosti a porozumění

c) kompetence sociální a personální

- zařazování forem a metod práce, které vedou ke spolupráci, např. skupinová práce, práce ve dvojicích, týmová práce a kooperativní učení
- podpořit vlastní důvěru žáků poskytnutím prostoru pro prezentaci
- vytvářet prostředí, které povzbuzuje respekt a toleranci k stanoviskům a názorům ostatních

e) kompetence občanské

- účastnit se besed, přednášek, exkurzí s ekologickou tematikou

f) kompetence pracovní

- vést žáky k důslednému dodržování pravidel bezpečnosti a ochraně zdraví a vyžadovat zodpovědný přístup k plnění povinností a termínu dokončení práce

4. Organizace a principy realizace EVVO na škole

a) Organizace EVVO:

- ☐ *ŠVP – zapojení průřezového tématu v rámci pevného obsahu vyučování*
- ☐ *Školní program EVVO – koncepce dlouhodobého plánu*
- ☐ *Roční program EVVO – koncepce krátkodobého plánu*

b) Principy realizace EVVO:

Školní program EVVO - koncepce dlouhodobého plánu

- v průběhu celého vyučovacího procesu vytvářet pozitivní postoje v oblasti ochrany životního prostředí, vést k odpovědnosti za své okolí a důsledky svého chování
- v rámci osnov jednotlivých předmětů a mezipředmětových vztahů vést přiměřenou formou ke znalosti pojmů v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje
- propojit plnění jednotlivých okruhů průřezového tématu EV s jinými průřezovými tématy
- uplatňovat průřezového tématu formou projektu - zařazovat celoškolské projektové dny se zaměřením na plnění jednotlivých okruhů EV
- navazovat spolupráci s ekologickými institucemi
- pravidelná účast žáků na ekologických programech organizovaných školícím střediskem Vila Doris
- účastnit se besed, přednášek, exkurzí s ekologickou tematikou
- dbát na osvětu a znalost pojmů v oblasti zdravého životního stylu
- i nadále pravidelně zařazovat do plánu akcí školy sportovní dny, pobyty v přírodě a školní výlety
- vést žáky k praktickým činnostem souvisejícím s údržbou okolí školy
- účastnit se vybraných republikových a oblastních akcí, soutěží, prezentací a výstav
- zařazovat do vyučování prvky zdravého životního stylu (trávení přestávek venku, dodržování pitného režimu, dobré osvětlení a vytápění místností, estetické prostředí školy a zahrady přizpůsobené hře a relaxaci)
- výzdoba školy - s využitím přírodních materiálů, z recyklovaných materiálů a prostředků šetrných k životnímu prostředí
- nabídka volnočasových aktivit - zájmové kroužky, školní klub, školní družina - práce s přírodními materiály, aktivity na školní zahradě, hřišti, poznávání regionu....
- rozšiřovat nabídku školní knihovny, CD a počítačových programů v oblasti EVVO
- zajistit DVPP pedagogických pracovníků k problematice EVVO
- postupně zavádět a připravovat děti k třídění odpadu - třídění papíru, plastu (určené nádoby na chodbách)
- využívat informační nástěnky k problematice EVVO
- vést provoz školy šetrně k životnímu prostředí
- usilovat o celkově dobrou atmosféru školy (spolupráce žák- učitel, učitel-rodíč, žák-žák, tolerance, ohleduplnost, tvořivost, školní parlament).
- účast rodičů na akcích školy
- informování rodičů prostřednictvím třídních schůzek, ŽK, webových stránek školy

Roční program EVVO - koncepce krátkodobého plánu

5. Podíl jednotlivých realizátorů EVVO:

a) Koordinátor EVVO:

- koordinátor EVVO je k výkonu své činnosti pověřen ředitelem školy
- připravuje komplexní návrh plánu EVVO, napomáhá při jeho plnění a dohlíží na ně
- poskytuje ostatním pracovníkům školy patřičnou metodickou pomoc
- spolupracuje s koordinátory ŠVP
- zajišťuje nabídku vzdělávacích akcí, odborné literatury a
- řídí třídění odpadů
- spolupracuje s vedením při tvorbě ročního plánu DVPP

b) Vedení školy

- spolupracuje s koordinátorem EVVO na přípravě plánů, zajistí jejich projednání
- zajišťuje podmínky pro realizaci jednotlivých akcí

c) Rodiče

- jsou podrobně informováni (www. stránky, žákovské knížky, třídní schůzky...)
- mají možnost zúčastnit se akcí školy

6. Metody a formy realizace EVVO

- integrací v jednotlivých předmětech
- v rámci mezipředmětových vztahů
- učební pomůcky: učebnice, pracovní sešity, časopisy, knihy ze školní knihovny, encyklopedie, obrazový materiál, výukové programy, internet, hra,VD,D,...
- výukové programy prováděné střediskem ekologické výchovy Vila Doris
- celoškolskými a třídními projekty
- účastí na besedách, exkurzích a přednáškách
- terénní výuka, vycházky po okolí, výuka v přírodě - školní zahrada, hřiště
- práce na školním pozemku
- vzdělávací programy muzea
- spolupráce s dalšími subjekty (hasiči, hygienici, lékaři, Policie ČR, Lesy ČR ...)
- každoroční projekty pořádané střediskem ekologické výchovy ke Dni Země
- separace odpadů, šetření vodou a energiemi
- spolupráce s městskou knihovnou
- poznávání okolního prostředí v regionu
- kurzy a semináře DVPP -školní poznávací výlety
- prezentace aktivit na školních nástěnkách, webových stránkách

7. Způsob implementace EVVO do ŠVP

Školní program EVVO a ŠVP - úzká provázanost zejména v rovině vzdělávacích cílů a výstupů, výchovných a vzdělávacích strategií, forem výuky, učebních osnov a evaluace. Plnění cílů EVVO je podrobně rozpracováno v dalších školních dokumentech školy, v učebních osnovách, v tematických plánech, v přípravách projektů, v plánech třídních učitelů a dalších materiálech. Environmentální výchova je zařazována do jednotlivých vzdělávacích oborů jako průřezové téma, a to v těchto čtyřech základních tematických okruzích:

- ☐ Ekosystémy,
- ☐ Základní podmínky života,
- ☐ Lidské aktivity a problémy životního prostředí,
- ☐ Vztah člověka k prostředí.

8. Hodnocení úspěšnosti EVVO

Zdrojem informací o úspěšnosti EVVO jsou evaluační dotazníky po ukončení ekologických programů pořádaných SEV Vila Doris. Znalosti, dovednosti a postoje žáků se vyhodnocují cíleným hodnocením a sebehodnocením pedagogických pracovníků a žáků po účasti na plánovaných akcích. Oblast EVVO je zahrnuta do závěrečných zpráv o činnosti jednotlivých předmětových komisí a metodických sdružení. Jsou také vyhodnocovány práce provedené na úpravě školy a okolí (jako součást plánu ozdravných opatření při roční prověrce BOZP). Výsledky EVVO a zpráva koordinátora EVVO patří k pravidelným součástem výroční zprávy školy a autoevaluace školy. Školní program upravován, aby odpovídal aktuálním potřebám školy.

Bc. Martina Franková, koordinátorka EVVO